

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 20.07.2016
C(2016) 4825(final)

Lugupeetud Riigikogu esimees

Komisjon tänab Riigikogu põhjendatud arvamuse eest ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (COM(2016) 128 (final)).

Kuna 11 liikmesriigi 14 koda esitasid komisjonile põhjendatud arvamuse, kinnitas komisjon 11. mail 2016, et on käivitunud aluslepingutele lisatud protokoll nr 2 artikli 7 lõikega 2 ettenähtud menetluse.

Komisjon pöörab tähtsust oma suhetele liikmesriikide parlamentidega, eeskätt seoses subsidiaarsuse põhimõttega. Praeguse komisjoni prioriteet on luua uued partnerlussuhted liikmesriikide parlamentidega ja tagada, et neil oleks tugev positsioon Euroopa otsustusprotsessis.

Seda kohustust silmas pidades analüüsis komisjon hoolikalt saadud põhjendatud arvamusi, sealhulgas Riigikogu oma. Enne järelduste tegemist suhtles komisjon liikmesriikide parlamentide esindajatega vahetult COSACi istungitel, mis leidsid aset 13. juunil 2016 ja 11. juulil 2016.

Protokoll nr 2 artikli 7 lõikes 2 sätestatud menetlus käsitleb üksnes subsidiaarsuse põhimõtet. Seetõttu võttis komisjon 20. juulil 2016 vastu ettepanekut käsitleva teatise Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikide parlamentidele (COM(2016) 505 (final)), milles ta käsitles Riigikogu ja muude liikmesriikide parlamentide poolt põhjendatud arvamustes seoses subsidiaarsusega tõstatatud küsimusi ja esitatud argumente. Komisjon järeldas, et tema ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega ning otsustas seetõttu oma ettepaneku juurde jääda.

Riigikogu oli oma põhjendatud arvamuses esitanud ka muid, subsidiaarsusega mitteseotud argumente ja küsimusi. Nende poliitilist tähtsust arvestades on komisjon neid põhjalikult analüüsinud ning soovib sellega seoses esitada mõned märkused. Käesolevat kirja tuleks seega lugeda koostoimes 20. juuli 2016. aasta teatisega.

*Hr Eiki NESTOR
Riigikogu esimees
Lossi Plats 1A
EE – 15165 TALLINN*

Riigikogu väidab, et on küsitav, kas samas kohas võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte on kooskõlas ühtse turu põhimõttega, sest töötasumäärade erinevus on üks teenuseosutajate konkurentsieelise õiguspärane element.

Nagu on märgitud 20. juuli 2016. aasta teatises, ei ole ettepaneku eesmärk palku liikmesriikide lõikes ühtlustada. Ettepanekus käsitletav probleem ei seisne päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi erinevas palgatasemes. Probleem on selles, et vastuvõttavas liikmesriigis kohaldatakse kohalike ja lähetatud töötajate suhtes erinevaid tasustamiseeskirju. Kohalikud töötajad on kaitstud seaduse ja kohaldatavate kollektiivlepingutega ettenähtud terviklike kohustuslike tasustamiseeskirjadega, samas kui lähetatud töötajatel on õigus üksnes vastuvõttavas riigis kohaldatavatele „töötasu miinimummääradele“. Komisjon peab olukorda ebaõiglaseks, kuna lähetatud töötajad ei ole samas kohas tehtud sama töö puhul kaitstud samade kohustuslike eeskirjadega nagu kohalikud töötajad.

Teisisõnu ei ole ettepaneku eesmärk tagada, et Eestis ja muudes liikmesriikides tehtud tööd tasustataks võrdselt või samade eeskirjade kohaselt. Eesmärk on kindlustada, et liikmesriigis tehtud tööd tasustataks samade kohustuslike eeskirjade järgi, olenemata sellest, kas seda tööd teeb kohalik või lähetatud töötaja. Palgad ja tasustamiseeskirjad võivad seega liikmesriigiti ka jätkuvalt erineda.

Riigikogu on seisukohal, et ettepanek avaldab negatiivset mõju ettevõtjate konkurentsivõimele ja see „omakorda võib pidurdada töötajate lähetamist“.

Ettepaneku mõju töötajaid lähetavatele ettevõtjatele on käsitletud mõju hindamise aruandes. Ettepanek võib madala palgatasemega riikides küll vähendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) tööjõukulude eeliseid, kuid ei kõrvalda neid täielikult, sest sotsiaalkindlustusmaksed ja maksud on ka edaspidi erinevad. Lisaks sellele, et tööjõukulude konkurents säilib, on VKEd jätkuvalt suutelised konkureerima teenusekvaliteedi, spetsialiseerumise ja innovatsiooni vallas ning nende teenused on ka edaspidi nõutud seoses oskuste ja tööjõu nappusega teistes liikmesriikides.

Lisaks ei saa Riigikogu aru, „miks on esitatud direktiivi läbivaatamise ettepanek olukorras, kus jõustamisdirektiivi ülevõtmise tähtaeg ei ole veel saabunud ning jõustamisdirektiivi mõju ei ole põhjalikult hinnatud“.

Nagu on märgitud seletuskirjas ja mõju hindamise aruandes (vt aruande punkt 2.2, lk 9), on 2014. aasta jõustamisdirektiivis sätestatud uued ja tõhusamad vahendid eeskirjadest kõrvalehoidumiste, pettuse ja kuritarvituste vastu võitlemiseks ning nende eest karistamiseks. Selles on käsitletud varifirmade tekitatud probleeme ning suurendatud liikmesriikide võimalusi töötingimuste jälgimiseks ja kohaldatavate eeskirjade täitmise tagamiseks. Jõustamisdirektiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaeg oli liikmesriikidel 18. juuni 2016.

Hiljuti loodud ja 27. mail 2016 oma esimese koosoleku pidanud deklareerimata töö vastu võitlemise Euroopa platvorm kujutab liikmesriikide täitevasutuste jaoks uut foorumit, kus

vahetada teavet ja parimaid tavasid ning koordineerida deklareerimata töö ja näilise füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise vastase võitluse meetmeid, ka seoses lähetamisega.

Ehkki need vahendid aitavad tagada lähetamiseeskirjade järgimise, ei paranda need konkreetseid probleeme, mille komisjon tõi välja oma mõjuhinnangus ja mis seonduvad algses 1996. aasta direktiivis kehtestatud eeskirjadega. Liikmesriikide praeguseid majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi arvesse võttes ei taga kehtivad eeskirjad enam seda, et teenuste osutamise vabadus ELis oleks võimalik tingimustel, mis tagaksid ettevõtjatele võrdsed võimalused ja töötajate õiguste nõuetekohase kaitse. Nagu on märgitud mõju hindamise aruandes (vt aruande punkt 2.3, lk 13), on miinimumpalga lõhe liikmesriikide vahel alates 1996. aastast pidevalt kasvanud. Kui madalaima ja kõrgeima miinimumpalga suhe oli varem 1:3, siis nüüd on see 1:10. Lähetatud ja kohalike töötajate suhtes kohaldatavate palgaeeskirjade struktuurilised erinevused on teatavatel juhtudel märkimisväärsed, mis loob ebavõrdsed tingimused ning ei taga õiglast kohtlemist lähetatud töötajatele, kellele makstakse samas kohas tehtava sama töö eest vähem. Lisaks on selgunud, et 1996. aasta direktiiviga ettenähtud eeskirjad ei taga alati piisavat õiguskindlust, näiteks seoses küsimusega, millal käsitatakse lähetatud töötaja tavapärasest töökohta vastuvõtvasse liikmesriiki üleviiduna.

Komisjoni ettepanek ja 2014. aasta jõustamisdirektiiv seega täiendavad ja tugevdavad üksteist.

Käesolevas vastuses ning teatises esitatu põhineb komisjoni esialgsel ettepanekul, mis on praegu seadusandlikus menetluses, millesse on kaasatud nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu ja kus on esindatud ka Eesti valitsus.

Komisjon loodab, et teatises ja käesolevas vastuses esitatud selgitused vastavad Riigikogu tõstatatud küsimustele, ning soovib poliitilist dialoogi ka tulevikus jätkata.

Lugupidamisega

*Frans Timmermans
esimene asepresident*

*Marianne Thyssen
komisjoni liige*